

Toimintakertomus 2020

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) toimii luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kestävyuden säilyttämiseksi sekä elinympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi Helsingissä ja Helsingin kaupungin omistamilla alueilla. Helsy on Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) Uudenmaan piirin sekä Natur och Miljön (NoM) suurin paikallisyhdistys. Vuosi 2020 oli Helsyn 50. toimintavuosi. Toiminnassa korostuivat erityisesti kaavoitukseen vaikuttaminen sekä sopeutuminen koronaepidemian aiheuttamaan poikkeustilaan.

Maaliskuussa Suomessa alkanut epidemia perui valtaosan keväälle sovitusta tapahtumista (mm. yli sadan hengen juhlaseminaarin hyvin lyhyellä varoitusajalla) ja esti suurien tapahtumien järjestämisen koko loppuvuoden ajan. Korona-aikana järjestettiin kokoontumisrajoituksia noudattavia julkisia retkiä puolet vähemmän kuin normaalisti. Jättipalsamitalkoita pidettiin lähes yhtä paljon kuin ennen, sillä turvavälejä ja muita varotoimia oli helppo noudattaa. Lähes kaikki kokoukset vuoden aikana järjestettiin etäkokouksina.

Yhdistyksen toiminta-ajatusta toteutettiin vaikuttamalla muun muassa Helsingin kaupungin kaavoitukseen ja viheraluesuunnitteluun. Yhteistyötä tehtiin muiden yhdistysten sekä kaupungin poliittisten päättäjien ja viranomaisten kanssa.

Yhdistys tarjosi kaikille avointa, luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää luontoharrastustoimintaa, mikä sisälsi muun muassa retkiä ja talkoita koronan sallimissa rajoissa. Luontoharrastustoiminnalla pyrittiin myös hankkimaan uusia jäseniä yhdistykselle.

Käytännön toteutuksesta huolehtivat hallituksen ohjauksessa retki-, viestintä- ja kaavaryhmät sekä lepakkokerho. Lisäksi Torpalla oli oma toimikuntansa; samoin juhluvuoden tapahtumien suunnittelusta vastasi oma juhluvuositoimikunta.

Yhdistyksen hallituksen kokoukset olivat avoimia kaikille jäsenille. Helsyllä oli vuoden 2020 aikana palkattuna osa-aikainen järjestösihteeri, joka työskenteli Suomen luonnonsuojeluliiton toimistolla.

Jäsenet ja edustukset

Yhdistyksen Suomen luonnonsuojeluliittoon rekisteröityjä maksaneita varsinaisia jäseniä oli vuoden 2020 joulukuussa (sulkeissa edellinen vuosi) 3752 (3565) ja perhejäseniä 183 (177). Opiskelijajäsenmaksua maksavien määrä oli 281(262), lahjoittajajäseniä oli 373. Kaikkien jäsenten yhteismäärä vuoden 2020 joulukuussa oli 4575 jäsentä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin (SLL-UP) hallituksessa yhdistystä edustivat vuonna 2020 varsinaisina jäseninä Antti Halkka ja varajäsenenä Arto Haatanen. Yhdistyksen hallituksen valtuuttamat edustajat osallistuivat Suomen

luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kevät- ja syyskokouksiin. Helsy kuului yhteisöjäsenenä Hyötykasviyhdistys ry:hyn, Ikimetsän ystävät ry:hyn sekä Kaisaniemen kasvitieteellisen puutarhan ystävät ry:hyn. Lisäksi Helsy on osakkaana Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy:ssä sekä Lumituuli Oy:ssä.

Hallinto ja talous

Vuonna 2020 yhdistyksen hallitus kokoontui yhteensä yhdeksän kertaa. Kokouksista kaksi järjestettiin fyysisinä kokouksina, kolme sähköpostikokouksena, kolme etäkokouksena ja yksi sähköpostikokouksen ja etäkokouksen yhdistelmänä.

Yhdistyksen kevät- ja syyskokous järjestettiin poikkeusasetuksen sallimina etäkokouksina. Fyysisenä kokouspaikkana toimi Suomen luonnonsuojeluliiton toimisto. Kevätkokous järjestettiin 29.9. ja syyskokous 26.11..

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen hallitus ja toimihenkilöt vuonna 2020

<i>Puheenjohtaja</i>	Antti Halkka
<i>Varsinaiset jäsenet</i>	Matti Lipponen, varapuheenjohtaja Sini Vuorinen Riitta Malve Mikko Niskasaari Taina Tervo Christina Lindén
<i>Varajäsenet</i>	Annemarle Salonen Arto Haatanen Sanna Ahokas Timo-Matti Fahmy Timo Kalanti Tapani Veistola
<i>Taloudenhoitaja</i>	Lisbeth Taunula
<i>Toiminnantarkastajat</i>	Olli Ikonen Antti Koli Oona Kinnunen (varalla)
<i>Järjestösihteeri</i>	Aapo Salmela

Järjestösihteerin työtehtäviin kuuluivat muun muassa hallituksen sihteerinä toimiminen, ulkoinen ja sisäinen tiedotus, hallinnolliset tehtävät sekä osallistuminen yhdistyksen tapahtumien ja retkien suunnitteluun ja toteutukseen sekä mielipiteiden ja lausuntojen laadintaan.

Yhdistyksen tuloista suurin osa muodostui jäsenmaksuista, minkä lisäksi haettiin ja

saatiin avustusta Helsingin kaupungilta ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiriltä. Hakemuksesta Helsingin kaupunki tuki yhdistystä 10 000 eurolla, jolla katettiin mm. palkkakuluja, retki- ja vieraslajitoiminnan sekä suojelutoiminnan kuluja. SLL-UP myönsi hakemuksesta 1000 euroa käytettäväksi juhlaseminaarin järjestelyihin, mutta tuki jätettiin nostamatta koronan perueessa tapahtuman.

Tapahtumat ja teemapäivät

Helsy toimi seuraavissa tilaisuuksissa joko järjestäjänä tai osallistujana:

- 3.–7.2. Luonto lainassa -teemaviikko Vallilan kirjastossa
- 21.5. Helsy 50 vuotta -juhlapäivän etäretkitapahtuma
- 29.–30.8. Nuku yö ulkona -tapahtuma Torpalla osana Suomen Ladun valtakunnallista tapahtumaa
- 5.9. Purotalkoot Mustapurolla yhdessä Virho ry:n kanssa
- 6.9. Merentutkimustapahtuma Uutelassa (Riitta Malve)
- 24.9. Oodi-ilta Helsingin luonnolle -verkkotapahtuma yhdessä SLL-UP:n, Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! -liikkeen ja keskustakirjasto Oodin kanssa.
- 29.9. Kevätkokous (etänä)
- 26.11. Syyskokous (etänä)

Retket ja luontoharrastus

Koronavirus keskeytti hyvin alkaneen retkivuoden. Tammi–helmikuun aikana ehdittiin tehdä seitsemän retkeä, joista suosituimpiin osallistui kolmisenkymmentä henkeä kuhunkin. Näitä olivat talventörröttäjät Arabianrannassa, Vanhankaupunginkosken tilanne, pöllö- ja tähtiretki Talosaaren Torpalle ja talviretki Santahaminaan.

Maaliskuusta alkaen kaikki julkiset yleisöretket peruuntuivat koronapandemian poikkeusolojen johdosta. Heinä–syyskuun aikana järjestettiin kuitenkin muutamia pienimuotoisia, rajalliselle joukolle tarkoitettuja pop up -retkiä. Koronan vuoksi myös jättipalsamitalkoita järjestettiin aiempaa rajatummalle osallistujajoukolle.

Helsyn retkiryhmä järjesti vuoden aikana vain 21 retkeä ja tapahtumaa joko yksin tai yhdessä jonkin muun organisaation kanssa. Osallistujia oli noin 425. Lukuun sisältyvät Luonto lainassa -viikon esityksiin ja Mustapuron purotalkoisiin osallistuneet, mutta ei jättipalsamin kitkijöitä eikä Talosaaren Torpan korjaustalkoita.

Luonto lainassa -teemaviikolla 3.–7.2. järjestettiin ohjelmaa Vallilan kirjastossa.

Suomen luonnonsuojeluliiton vesiteemavuoden johdosta kirjasto oli kerännyt esittelypöydälle vesiaiheista kirjallisuutta. Helsy päivysti neljänä iltana ja esitteli toimintaansa ennen kirjailijavieraiden esitelmiä. Kirjailijat olivat: Antti Koli, Kuvia Helsingin luonnosta; Raija Hentman, Vinkkejä Helsingin merellisistä retkikohteista; Eero Haapanen, Helsingin kalastajien historiaa ja Jessica Haapkylä, Ilmastomuutos arktisissa merissä.

Teemaretkiä järjestettiin liiton vesiteemavuosiin liittyen Vanhankaupunginkoskelle, jonka lisäksi järjestettiin yhdessä Metsähallituksen kanssa merentutkimustapahtuma Vuosaaren Uutelassa sekä osallistuttiin Mustapuron kunnostustalkoisiin yhdessä Virtavesien hoitoyhdistys Virhon kanssa.

Kaavakävelyjä järjestettiin syksyllä Stansvikiin: yksi julkinen, josta lähetettiin kutsu kaupunkiympäristölautakunnan jäsenille ja yksi sisäinen.

Uutuutena osallistuttiin Suomen Ladun valtakunnalliseen *Nuku yö ulkona* - tapahtumaan Talosaaren Torpalla.

Lepakkokerho ei järjestänyt retkiä koronatilanteen vuoksi.

Jättipalsamin kitkentätalkoita oli kaikkiaan 26 ja osallistujia noin 200. Talkoot ovat konkreettista yhteisöllistä luonnonsuojelutyötä, ja jättipalsamin kitkennän järjestäjänä Helsy on ollut edelläkävijä. Kitkennät alkoivat jo 2005 Lauttasaareissa Christina Lindénin johdolla ja jatkuivat siellä edelleen. Herttoniemessä 2010 alkaneet Toni Amnellin järjestämät kitkennät tehtiin yhteistyössä Herttoniemi-Seuran ja Herttoniemen siirtolapuutarhan kanssa. Malmilla Minna Mäkisen 2017 aloittamat kitkennät jatkuivat useassa eri paikassa. Mirja Reijosen vuonna 2018 käynnistämät kitkentätalkoot Marjaniemen siirtolapuutarhassa peruutettiin koronan takia siirtolapuutarhayhdistyksen toivomuksesta. Uusia, Helsyn nimissä käynnistettyjä kohteita olivat jättipalsamitalkoot Pihlajamäessä Sanna Ahokkaan johdolla.

WWF:n Green Office -verkostolle yhdessä Helsyn kanssa 2016 käynnistämä toimintapäivä jättipalsamin kitkemiseksi Rastilassa muuttui avoimeksi kaikille 2018 ja liitettiin *Terve askel luontoon* -hankkeeseen 2018–2020. Mukaan saatiin myös Rastila Camping, jolloin kitkentäalue laajeni leirintäalueen sisäpuolelle. Koska alkuperäisessä paikassa, Vartiokylänlahden uimarannan vieressä, jättipalsamia ei juuri enää ollut, hävitettiin vesirajassa leviävää kurturuusua.

Monet Helsyn järjestämät jättipalsamitalkoot saatiin liitettyä **Allergia-, Iho- ja Astmaliiton** yhdessä **WWF Suomen** kanssa hallinnoimaan *Terve askel luontoon* -

hankkeeseen, mikä mahdollisti talkootarjoilut ja siten auttoi kitkijämäärien kasvattamisessa.

Helsyläisiä osallistui ahkerasti muidenkin järjestämiin jättipalsamitalkoisiin, jolloin niitä markkinoitiin myös Helsyn tiedotuskanavissa. Helsyn tilastoon niitä ei lisätty.

Helsyläisiä oli mukana Helsingin kaupungin Puistokummien järjestämissä jättipalsamitalkoissa Uutelassa sekä Rudträskin länsipuolen lähimaastossa. Puistokummien nimissä Lotta Ilomäki järjesti Helsyn Mirja Reijosen tukemana jättipalsamitalkoot Mellunmäessä Naulakalliontien lähiniityillä.

Yhteistyökumppanit olivat tärkeitä tapahtumien onnistumisen kannalta. Minimissään kumppanuus oli markkinointiyhteistyötä. Vuoden 2020 yhteistyökumppaneita olivat Allergia-, Iho-, ja Astmaliitto & WWF (*Terve askel luontoon*), Helsingin kaupungin nuorisopalvelut (Furubacka, Vartiosaari), Helsingin kaupungin Puistokummit, Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut, Herttoniemi-Seura, Herttoniemen viljelypalstalaiset, Melkin Kesänviettäjä, Metsähallituksen Velmu-hanke, Mustasaaren toimintakeskus, Ursa, Virtavesien hoitoyhdistys Virho ja WWF:n Green Office -hanke.

Tiedotus

Helsyn pääasialliset tiedotuskanavat vuonna 2020 olivat Helsyn kotisivut, Facebook, Instagram, Helsyblogi, toimintaryhmien sähköpostilistat sekä sähköinen uutiskirje Helsyviesti. Helsy tiedotti toiminnastaan myös kattojärjestöjensä tiedotuskanavissa internetissä ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä Luonnonsuojelija-jäsenlehdessä. Erillisiä tapahtumia mainostettiin sanomalehdissä, minkä lisäksi retkitarjontaa mainostettiin alkuvuodesta jaetuin monistein. Helsyn tiedotuksen suunnittelusta ja toteutuksesta huolehti pääasiassa järjestösihteeri yhdessä retki- ja viestintäryhmän kanssa.

Vuonna 2020 yhdistys ei julkaissut omaa lehteä. Sen sijaan Helsy oli mukana SLL-UP:n organisoimassa Piiriliitteessä, joka julkaistiin Luonnonsuojelijan 2/2020 välissä.

Helsyblogissa julkaistiin kolmetoista juttua monipuolisesti eri aiheista.

Helsyviesti ilmestyi vuonna 2020 kymmenen kertaa. Helsyviestin tilaajamäärä kasvoi vuoden aikana noin 500 henkilöllä ollen loppuvuodesta noin 1500 henkeä. Omien tapahtumien ja kannanottojen lisäksi siinä kerrottiin laajasti luonto- ja retkitoimintaan liittyvistä asioista pääkaupunkiseudulla. Helsyviesti toteutettiin Creamailer-työkalulla, ja sen kokoamisesta ja toimittamisesta vastasi järjestösihteeri.

Helsyn kotisivuille päivitettiin muun muassa tapahtumia ja retkiä sekä

kannanottoja. Päivityksestä huolehti pääosin järjestösihteeri. Myös yhdistyksen Facebook-sivuilla tiedotettiin aktiivisesti tulevista tapahtumista ja ajankohtaisista luontoon liittyvistä uutisista. Vuoden loppuun mennessä Helsyn Facebook-sivulla oli 2731 tykkääjää (kasvua vuodessa noin 300) ja 2740 seuraajaa. Loppuvuodesta 2019 uudelleen käyttöön otetulla Instagram-tilillä julkaistiin luontoretkeilyyn keskittyvää sisältöä seuraajamäärän kasvaessa tasaisesti.

Kannanotot ja lausunnot

Yhdistyksen maankäyttö- ja luonnonsuojelutyön päätavoitteena on edistää alkuperäisluonnon suojelua ja säilymistä Helsingin alueella sekä kaupungin omistamilla mailla muissa kunnissa. Kohteiksi luetaan muun muassa metsät, rannat, kalliot ja vesistöt sekä perinnebiotoopit, uusioympäristöt ja ekologiset yhteydet.

Helsyssä tavoitetta edistää kaava- ja metsäryhmä, joka vuoden aikana seurasi ajankohtaisia kaavoitusasioita, teki maastokäyntejä kriittisille kaava-alueille sekä toimi keskeisessä roolissa yhdistyksen kaavamielipiteiden valmistelussa. Toimintaryhmä pyrki vaikuttamaan erityisesti niihin kaavoihin, jotka kohdistuivat monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta tärkeille alueille. Helsy teki kaavoitukseen, luonnonsuojeluun sekä kaupunkimetsänhoitoon liittyvissä asioissa yhteistyötä Uudenmaan piirin, erityisesti piirin suojeluasiantuntijoiden Keijo Savolan ja Tapani Veistolan kanssa. Lisäksi yhteistyötä muiden luontojärjestöjen (Luonto-Liitto ry, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry) kanssa tiivistettiin syksystä alkaen etenkin Helsingin kaupungin metsänhoitoon liittyvissä asioissa. Erillisten hankkeiden puitteissa tehtiin myös yhteistyötä paikallisten toimijoiden, lähinnä kaupunginosayhdistysten kanssa.

Vuonna 2020 Helsy jätti yhteensä noin 60 lausuntoa, mielipidettä, muistutusta, valitusta, tutkintapyyntöä, lautakuntayhteydenottoa tai muuta kirjallista kommenttia kaavoitus- tai muista luonnon- ja ympäristönsuojeluun liittyvistä hankkeista. Kaikki kannanotot ovat nähtävillä yhdistyksen kotisivuilla.

Torppa

Yhdistyksen käytössä on noin vuonna 1890 rakennettu Torppa-niminen huvila Talosaareissa Östersundomin Natura-lintulahtien alueella. Yhdistys vuokrasi Torpan, joka alun perin on ollut osa Talosaaren kartanoa, Helsingin kaupungilta vuonna 1986. Torpalle ja sen lähimaastoon järjestetään Helsyn retkiä, joiden osallistujille tarjotaan mahdollisuus myös yöpyä Torpalla. Helsyn jäsenet voivat muutoinkin käyttää Torppaa retkiensä tukikohtana ja yöpyä siellä.

Vuosi 2020 oli Torpan 34. toimintavuosi. Koronapandemia rajoitti toimintaa suuresti, ja lähes kaikki suunnitellut tilaisuudet peruutettiin. Vain ihmisten ulkona oloon perustuvat pääsiäistulet järjestettiin, nekin pienimuotoisesti, sekä elokuun lopussa ”Nuku yö ulkona”. Tämä oli uusi tapahtuma, johon osallistui 8 telttakuntaa. Mukana oli myös lapsia, joille ulkona nukkuminen olikin aivan erityinen juttu.

Stadin ammattikoulu jatkoi Torpan katon kunnostusta. Takaosan itäinen pää sai uuden huopakatteen, ja sen puolen yläerkerin kunnostus aloitettiin. Koronatilanteen kiristyminen kuitenkin keskeytti nämä työt. Omana työnä muun muassa uusittiin kaivokopin huopakate ja kuistin lasiruutujen kittauksia.

Historiallisen paikan lisäksi Helsyn jäsenet ylläpitävät Talosaaren laajan ulkoilualueen palveluinfraa retkeilijöille. Torpan aktiivit huolehtivat Talosaaren ulkoilualueen siisteydestä keräämällä ja kuljettamalla pois roskat. Talosaaren ulkoilureitti kulkee Torpan pihan läpi ja tuo ulkopuolisia retkeilijöitä nauttimaan eväitään grillipaikalle ja kuistille. Kuistilla sijaitsee Helsyn infopiste, josta ohikulkijat voivat ottaa materiaalia ja lukea seinällä olevia kirjoituksia sekä tutkia karttoja. Torppatoimikunta ylläpitää myös ulkoilualueen ainoaa roskapistettä ja vessaa. Talvisin Torpalla on lintujen ruokintapaikka, josta on muodostunut paikallinen nähtävyys.